

Bryssel 2.4.2020
COM(2020) 132 final

**LISÄYS EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS-
JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE ANNETTUUN
KOMISSION TIEDONANTOON**

Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevasta Euroopan unionin strategiasta

{SWD(2020) 57 final}

POHJOIS-MAKEDONIAN TASAVALLAN SISÄLLYTTÄMINEN ADRIAN- JA JOONIANMEREN ALUETTA KOSKEVAAN EU:N STRATEGIAAN

1. JOHDANTO

Eurooppa-neuvosto pyysi joulukuussa 2012 komissiota esittämään Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevan EU:n strategian (EUSAIR) vuoden 2014 loppuun mennessä, minkä jälkeen komissio antoi asiaa koskevan tiedonantonsa¹ sidosryhmien laajojen kuulemisten pohjalta.

Eurooppa-neuvosto hyväksyi Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevan EU:n strategian 24. lokakuuta 2014 antamissaan päätelmissä² ja ”kehotti kaikkia asianomaisia toimijoita toteuttamaan sen viipymättä”.

Strategian yleisenä tavoitteena on edistää kestäväää taloudellista ja sosiaalista vaurautta alueella luomalla talouskasvua ja työpaikkoja sekä parantamalla alueen houkuttelevuutta, kilpailukykyä ja yhteyksiä sekä suojella samalla ympäristöä ja turvata meri- ja rannikkoalueiden ekosysteemien terveys ja tasapaino.

Strategia toteutetaan muun muassa hyödyntämällä ja yhteensovittamalla nykyistä EU:n ja kansallisen tason rahoitusta, joka liittyy asianomaisiin neljään pilariin ja niiden aihealueisiin. Hyväksymällä strategian osallistujamaiden hallitukset (neljä EU:n jäsenvaltiota – Kroatia, Kreikka, Italia ja Slovenia – sekä neljä Länsi-Balkanin maata – Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Montenegro ja Serbia) sitoutuivat panemaan toimintasuunnitelman³ täytäntöön myöntämällä sille asianmukaisesti rahoitusta.

Koska Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskeva Euroopan unionin strategia on edelleen avoin muille alueen kumppaneille, Adrian- ja Joonianmeren alueita koskeva ministerineuvoston kokous / Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevaa EU:n strategiaa (EUSAIR) käsittelevä ministerikokous⁴ hyväksyi 24. toukokuuta 2018 Catanian julkilausumassaan Pohjois-Makedonian pyynnön päästä Adrian- ja Joonianmeren aloitteen⁵ yhdeksänneksi osallistujamaaksi ja kehotti Euroopan unionin neuvostoa ja Euroopan komissiota toteuttamaan kaikki tarvittavat toimet sen sisällyttämiseksi Adrian- ja Joonianmeren strategiaan. Strategiaan osallistuvat neljä EU:n jäsenvaltiota lähettivät 5. lokakuuta 2018 neuvoston puheenjohtajavaltiolle Itävallalle ja komissiolle kirjeen, jossa ne kannattivat tätä pyyntöä.

Euroopan unionin neuvosto suhtautui 9. huhtikuuta 2019 antamissaan päätelmissä myönteisesti Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevaan EU:n strategiaan osallistuvien maiden pyyntöön Pohjois-Makedonian sisällyttämisestä strategiaan ja hyväksyi pyynnön ja kehotti komissiota ”toteuttamaan tarvittavat toimet Pohjois-Makedonian sisällyttämiseksi

¹ COM(2014) 357 final, 17.6.2014.

² Eurooppa-neuvoston päätelmät 23. ja 24. lokakuuta 2014, EUCO 169/14.

³ SWD(2014) 190 final. Toimintasuunnitelman tavoitteena on tehdä strategiasta toimintakykyinen määrittämällä makroalueen konkreettiset painopisteet.

⁴ Ensimmäisestä Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevan EU:n strategian vuosittaisesta foorumista (Dubrovnik 2.–13. toukokuuta 2016) lähtien strategian ja Adrian- ja Joonianmeren aloitteen poliittiset tasot, joita edustavat ulkoasiainministerit ja osallistujamaiden EU-varoista vastaavat viranomaiset, yhdistettiin niin kutsutuksi Adrian- ja Joonianmeren alueita koskevaksi ministerineuvoston kokoukseksi / Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevaa EU:n strategiaa (EUSAIR) käsitteleväksi ministerikokoukseksi.

⁵ Hallitustenvälinen Adrian- ja Joonianmeren aloite käynnistettiin vuonna 2000, ja sen tavoitteena on luoda alueellisen yhteistyön vahvistamisen ja poliittisen ja taloudellisen vakauden edistämisen avulla vakaa pohja Euroopan yhdentymisprosessille.

Adrian- ja Joonianmeren strategiaan ja toimittamaan neuvostolle vastaavasti muutetun strategian”⁶.

2. POHJOIS-MAKEDONIAN SISÄLLYTTÄMINEN ADRIAN- JA JOONIANMEREN ALUETTA KOSKEVAAN EU:N STRATEGIAAN

1. Poliittinen sysäys

Ateena ja Skopje allekirjoittivat kesäkuussa 2018 Yhdistyneiden kansakuntien johdolla nimikysymystä koskevan sopimuksen, jonka ansiosta pitkäaikaiset keskustelut saatiin päätökseen. Prespan sopimus tuli voimaan helmikuussa 2019, ja Euroopan unioni suhtautui siihen erittäin myönteisesti. Sopimus on merkittävä saavutus, ja se antaa myönteisen esimerkin alueelle ja laajemminkin.

Pohjois-Makedonian sisällyttäminen Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevaan EU:n strategiaan edistää EU:n laajentumispolitiikkaa Länsi-Balkanilla sekä alueellista yhteistyötä ja hyviä naapuruussuhteita. Tämän laajennetun yhteistyön ansiosta osallistujamaat voivat yhdessä suunnitella ja ohjelmoida toimia ja operaatioita kaikilla strategian ensisijaisilla aloilla (pilarit), ja samalla toimintaan saadaan sisällytettyä mukaan maa, joka maantieteellisesti ja perinteisesti kuuluu Adrian- ja Joonianmeren alueeseen.

Sen lisäksi, että Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskeva EU:n strategia edistää kasvua, työllisyyttä ja kehitystä, sillä varmistetaan ja edistetään eurooppalaisia arvoja Länsi-Balkanilla ja laajennetaan asiaankuuluvia EU:n politiikkoja alueelle, mikä vahvistaa EU:n muutosvoimaa. Kaikilla tämän strategian mukaisilla toimilla olisi vahvistettava EU:n ja Länsi-Balkanin maiden johtajien vuonna 2018 pidetyssä EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokouksessa hyväksymää prioriteettiagenda⁷. Sofian julistuksessa vahvistetaan EU:n sitoutuminen alueeseen ja määritellään yhteisen tiiviimmän yhteistyön painopisteet ja alat sekä esitetään Länsi-Balkanin erityiset haasteet. Niistä sosioekonomisen kehityksen, kestävän ja ilmastoystävällisen yhteiskunnan⁸, yhteyksien (energia ja liikenne) lisäämisen ja naapuruussuhteiden parantamisen tukeminen on erityisen tärkeää Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevan EU:n strategian kannalta.

2. Pohjois-Makedonian osallistuminen Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevaan EU:n strategiaan

Tässä Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevaa EU:n strategiaa käsittelevässä komission tiedonannon lisäyksessä ja päivitettyssä toimintasuunnitelmassa esitetään Pohjois-Makedonian tehtävät ja vastuut strategian monitasoisessa hallinnossa sekä sen suhteet muihin osallistuviin maihin.

Pohjois-Makedonian osallistuminen Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevaan EU:n strategiaan edellyttää yhteistyötä ja koordinoitua alueen muiden maiden kanssa suunniteltaessa kansallista ja EU:n rahoitusta (liittymistä valmisteleva tukiväline (IPA), Euroopan alueellinen yhteistyö) ja muita käytettävissä olevia rahoituslähteitä strategiaan liittyvän toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa varten.

⁶ [Yleisten asioiden neuvosto, 9.4.2019.](#)

⁷ [Sofian julistus, 17. toukokuuta 2018.](#)

⁸ Toukokuussa 2020 hyväksyttävän Balkanin alueen vihreän toimintaohjelman (ja siihen liittyvän toimintasuunnitelman) mukaisesti Pohjois-Makedonia tekee yhteistyötä niiden naapurimaiden kanssa, jotka jo kuuluvat Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevaan EU:n strategiaan.

Tullessaan osaksi Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevaa EU:n strategiaa Pohjois-Makedonia osallistuu kaikkiin strategian hallintorakenteisiin⁹ ja sillä on koordinoitirooli pilarin 2 (alueen yhteydet) osalta yhdessä Italian ja Serbian kanssa tavoitteena kehittää toisiinsa liittyviä kestäviä liikenne- ja energiaverkkoja alueella.

Jotta varmistettaisiin johdonmukaisuus EU:n liikenne- ja energiapolitiikan kanssa, Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevan EU:n strategian sekä liikenneyhteisön¹⁰ ja energiayhteisön¹¹ välinen koordinointi ja yhteistyö olisi hyödyllistä.

3. PÄÄTELMÄT

Pohjois-Makedonian sisällyttäminen Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevaan EU:n strategiaan tehostaa yhteistyötä Adrian- ja Joonianmeren alueella. Pohjois-Makedonian osallistuminen vahvistaa strategian kumppanuutta ja syventää merialueen ja sisämaan välisiä yhteyksiä. Strategian toimet ja hankkeet hyötyvät yhteistyöstä laajemmalla alueella ja helpottavat puolestaan toimintojen integrointia sellaisilla aloilla kuin ympäristönsuojelu ja liikenne- ja energiayhteydet, joilla voidaan saavuttaa konkreettisia tuloksia vain soveltamalla yhteistä toimintamallia haasteisiin vastaamiseksi ja mahdollisuuksien hyödyntämiseksi. Osallistuminen strategiaan tasapuolisin toimintaedellytyksin kaikkien osallistuvien maiden kanssa – EU:n jäsenvaltiot mukaan luettuina – antaa Pohjois-Makedonialle mahdollisuuden tutustua paremmin EU:n makroaluestrategian hallintomekanismeihin ja syventää samalla kokemuksiaan EU:n politiikkojen täytäntöönpanosta.

Liitteenä on uusi kartta Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevasta EU:n strategiasta

⁹ Poliittinen taso (ministerikokoukset), koordinoititaso (strategian hallintoneuvosto), operatiivinen taso (temaattiset ohjausryhmät).

¹⁰ Liikenneyhteisö on kansainvälinen organisaatio, joka kokoaa yhteen Euroopan komission edustaman EU:n ja kaakkoiseurooppalaiset osapuolet (Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Kosovo*, Montenegro, Pohjois-Makedonia ja Serbia) Euroopan unionin ja kaakkoiseurooppalaisten osapuolten välisen liikenneverkon kehittämiseksi.

¹¹ Energiayhteisö on kansainvälinen organisaatio, joka kokoaa yhteen Euroopan komission edustaman EU:n ja sen naapurit (Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Georgia, Kosovo*, Moldova, Montenegro, Pohjois-Makedonia, Serbia ja Ukraina) yhdentyneiden yleiseurooppalaisten energiamarkkinoiden luomiseksi.

* Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

KARTTA ADRIAN- JA JOONIANMEREN ALUETTA KOSKEVASTA EU:N STRATEGIASTA

